

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1326/17

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט י' אלרון

- העותרים: 1. אבו עודה
2. זיר
3. סלחות
4. אבו נגימה
5. עו"ד עדי לוסטיגמן
6. עו"ד הגר שחטר
7. ארגון העובדים מען (מען- עמותה לסיוע עובדים)
8. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

נגד

- המשיבים: 1. מנהל אגף לשכות רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים
2. מנכ"ל שירות התעסוקה
3. מנהל הביטחון של לשכת האוכלוסין וההגירה בירושלים המזרחית
4. מנהל הביטחון של לשכות רשות האוכלוסין וההגירה בירושלים
5. הממונה על מינהל הדיור הממשלתי, החשב הכללי, משרד האוצר

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: כ"ח באדר התשע"ח (15.03.2018)

בשם העותרים: עו"ד עביר ג'ובראן-דכוור, עו"ד בנימין אחסתרובה ועו"ד עדי לוסטיגמן

בשם המשיבים: עו"ד רועי שויקה

החלטה

המצב השורר כיום בלשכת התעסוקה ובלשכת רשות האוכלוסין במזרח ירושלים רחוק מלהשביע רצון, בלשון המעטה שבהמעטה.

שקלנו אם להוציא צו על תנאי, אך בשלב זה נמתין לעדכון של המשיבים לגבי הצעדים הנוקטים ויישומם של אותם צעדים.

בית משפט זה מצפה ליוזמה וליצירתיות מצד המשיבים, לנקיטה בצעדים אופרטיביים ולהעמדת הסוגיה שעומדת בבסיס העתירה שבפנינו בסדר עדיפות גבוה.

עדכון כאמור יוגש תוך 90 יום.

ניתן היום, כ"ח באדר התשע"ח (15.3.2018), בנוכחות הצדדים.

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. עכב 17013260 E11.doc
מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 1326/17

לפני: כבוד השופט יי עמית
כבוד השופט מי מזוז
כבוד השופט יי אלרון

העותרים: 1. אבו עודה
2. זיר
3. סלחות
4. אבו נגימה
5. עו"ד עדי לוסטיגמן
6. עו"ד הגר שחטר
7. ארגון העובדים מען
8. המוקד להגנת הפרט

נ ג ד

המשיבים: 1. מנהל אגף לשכות רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים
2. מנכ"ל שירות התעסוקה
3. מנהל הביטחון של לשכת האוכלוסין וההגירה בירושלים המזרחית
4. מנהל הביטחון של לשכות רשות האוכלוסין וההגירה בירושלים
5. הממונה על מינהל הדיור הממשלתי, החשב הכללי, משרד האוצר

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: כ"ח באדר התשע"ח (15.03.18)

מזכירת הרכב: אביטל רוזנפלד

קלדנית: רון

בשם העותרים: עו"ד עביר גיבוראן-דכוור; עו"ד בנימין אחסתרובה; עו"ד עדי לוסטיגמן

בשם המשיב: עו"ד רועי שויקה

פרוטוקול

1 כבוד השופט יי עמית: ראינו את הודעת המשיבים, את ההודעה מעדכנת של העותרים, אנו
2 שומעים וברור לנו שהמצב לא משביע רצון בלשון המעטה, ברור למדינה שהמצב לא משביע רצון
3 תכף נבקש מהמדינה עוד עדכונים. יש מישהו ממשרד הפנים?
4

5 עו"ד שויקה: יש מנהלת לשכה של מזרח ירושלים.
6
7

1 עו"ד דכוור : אנו מדברים על בעיה ייחודית שנוגעת לחייהם שלמעלה מ-350 אלף תושבים פלסטיניים
2 ירושלמים שמבקשים למצוא פתרון לבעיה הנצחית של התורים, לקבל שירות בסיסי מלשכת האוכלוסין
3 והגביה, יושבים איתנו באולם נציגים של קבוצות וגם בעצמם אנשים שמבקשים שירות ולא מצליחים
4 לקבל אותו, גם מלשכת התעסוקה וגם מלשכת האוכלוסין, אנו נמצאים באותה נקודה לפני 18 שנה בה
5 הוגשה העתירה הראשונה.

6
7 כבוד השופט מ' מזוז : לא חייבים להיסחף, אני זוכר איך נראתה הלשכה לפני 2006 ולא דומה ללשכה
8 היום, מה שקרה יש יותר פניות והלשכה החדשה לא מספיקה ועל זה אין מחלוקת, לכן צריך לחשוב
9 בצורה פרוספקטיבית, המדינה מסכימה ומקובל עליה שהמצב מחייב תיקון ושמענו שהם פועלים
10 למצוא מבנים לפתוח שתי לשכות חדשות, השאלה אם יש לכם הערות.

11
12 עו"ד דכוור : המצב קשה, התורים בחוץ וההמתנה בשמש וגם מתחת לגשם ויש מסוכנות להמחיש את
13 המצוקה המצב מאוד דומה, אני רוצה להתייחס לדברים שנכתבו בתגובה, אני מברכת שרוצים לפתוח
14 עוד לשכות.

15
16 כבוד השופט מ' מזוז : אני מבין שהיה דיון בכנסת. אני מניח ששמעתם שם דברים יותר מאשר.

17
18 עו"ד דכוור : הייתי שם, ביקשנו דברים ולא שמענו תגובות, גם יושב ראש הוועדה לא הבין למה תושבי
19 ירושלים שצריכים להמתין המון זמן אם זה לקבוע תור או להיכנס ללשכה לא יכולים לקבל שירות
20 בסיסי כמו הנפקת ת.ז שזה דבר קריטי, לילדים בני 16 והם לא מקבלים על ידי חיילים אישורים וגם
21 אנשים שצריכים תעודת מעבר למה את השירות הזה אי אפשר לקבל בשלומציון המלכה או בכל לשכה
22 אחרת בארץ, יש אנשים שמסתדרים בעברית ועשיתי בדיקה אתמול בשעה שלוש בדקתי כמה תורים יש
23 בלשכה בוואדי ג'יז, כל שיעור מחייב קביעת תור שמה יש אפס תורים בלשכה בשלומציון המלכה החל
24 מ-9.4 יש תור כל 12 דקות, יש מאות תורים פנויים, בלשכה מהמבשרת ציון החל מ-22.4 יש תור כל כמה
25 דקות, מדוע אי אפשר לפתור בעיות לשחרר לחץ בינתיים עד שימצאו פתרונות ארוכי טווח? אני מבינה
26 שהדברים לוקחים זמן צריך לשפץ וכו'.

27
28 כבוד השופט י' עמית : הבעיה היא לא רק לקבוע תורים אלא התנאים הפיזיים, דהיינו, ההצטופפות
29 ברחוב שתי הקרוסלות, מסדרון ההמתנה יש בידוק אנו מבינים.

30
31 עו"ד דכוור : לשכת התעסוקה כל הפונים צריכים להמתין בתור בדיוק לבירור, המאבטחים גם סוגרים
32 מדי פעם את השערים לא מאפשרים לאנשים להיכנס, לא מבדילים בין לשכת התעסוקה לאוכלוסין
33 הצענו להפריד כניסות ועל זה לא שמענו תגובה, זה בניין ענק 2300 מטר מרובע שנבנה ב-2006 והקימו
34 אותו כדי לקלוט אנשים מידי יום, הבניין הזה לא סתם שכרו אותו ושמנו שתי לשכות אלא זה היה אחרי
35 העתירה ואחרי שהודיעו במסגרת העתירה בשנת 2006 שהולכים להקים ולהכשיר את הבניין שימנע את
36 ההצטופפות התורים, נשאלת השאלה למה אי אפשר לפתוח עוד כניסה, אם לא יכולים למה אנשים
37 צריכים לסבול, למה אני כעורכת דין צריכה להמתין שעות על גבי שעות כדי ללוות אנשים, הגענו למצב

1 בלתי נסבל אם לא יכולים להתגבר על הבעיה אז לשחרר לחץ בינתיים להפנות את הפונות של לשכת
 2 תעסוקה להפנות אותם ללשכה במהלך הערב, הן רוצות להגיע אבל אי אפשר להמשיך במצב הזה עד
 3 שמוכנים כל מיני כיוונים עתידיים, אני מדברת מהלב ואני עומדת שם. במשך שנה וחצי ליוויתי את
 4 התיק הזה אני מקבלת תמונות מאוד קשות של ילדים צורחים, נשים מתעלפות, חולים וקשישים המצב
 5 הזה לא יכול להימשך אני מקווה שהמשיבים יקבלו החלטה, עצה שתפתור את הבעיה אנו מבינים שיש
 6 לחץ על הלשכה הזו היא מטפלת בהמון אנשים שיפנו אותם לשירותים בסיסיים ללשכות אחרות ואותו
 7 דבר לגבי לשכת תעסוקה, אם לא יכולים להפריד את התור שיפנו אותם למערב העיר אין שום סיבה
 8 להגביל את התושבים לגבי שירות.

9
 10 עו"ד שויקה: נפתח בפאן האנושי המובן מאליו אם קבלת העתירה עשינו סיור במקום, שלחו צילומים
 11 לחברתי בוואטספ, הרושם שמתקבל מהעתירה ומזה אני מתחבר להערה של השופט מזוז, בתגובה
 12 לתגובה לא חולקים על זה, בלשכה עצמה סך הכל נוח שאתה נכנס אחרי שעברת הכל, זה חשוב כי זה
 13 להיבט שאם אנו עומדים למקום לפני עשרים שנה, במתחם עצמו כן יש תור אבל יש פינות מרווחות
 14 התנאים בתוך הלשכה הם סבירים.

15
 16 כבוד השופט יי עמית: נאמר ככה עד שמגיעים לגן עדן עוברים בגיהנום, זו הטענה.

17
 18 עו"ד שויקה: אני אמשיך בעניין ההומניטרי, לא ביקשנו לדחות את העתירה, הבאנו לדוגמה 300 אלף
 19 שמקבלים, התקינה כפולה ביחס ללשכות שמשרתות אבל כתבתנו אם יש בחינה של 40 עובדים יש תקינה
 20 שהיא חצי מזה, זה ברור כי יש את הנסיבות המיוחדות, לדוגמה חוק הוראת השעה. אני רוצה להגיד
 21 משהו והוא משפטי ויכול להיות שהוא יתקבל באוזן לא טובה, חברתי משכה לשחרור השסתום לגבי
 22 הפניה ללשכות אחרות, זה עלה בתגובתם וזה בעצם רוב הטיעון, אני אומר שוב הסיבה זה לא הופיע
 23 כסעד לא בכדי כי חצי שנה לפני נדחתה העתירה שהתנהלה ארבע שנים התייחסה בדיוק לשאלה הזאת,
 24 9026/12 פסק דין של כבי' הנשיא רובינשטיין, זה פסק דין מאוד מפורט וחברתיי מכירות את זה, התנהלו
 25 שם שניים שלושה דיונים בעניין של עותרים ספציפיים הם רשמו את הכתובת שלהם במערב העיר והלכו
 26 לקבל לשכות, אז שזה נכתב שזה נעשה לצורך זה הפנו אותם מחדש ללשכה, פסק הדין התייחס לכל
 27 הדברים הללו, אני מבין ולא מבקר את חברתי, פסק דין של 21 סעיפים בהרכב של סולברג ברוך
 28 ורובינשטיין, עלה גם העניין הפרטני, מצטט מתוך ההכרעה. עלתה הטענה שאוזן מוזיקלית שמעה את זה
 29 שיהודים ממזרח העיר מקבלים שירות במערב העיר גם זה נידון בפסק הדין, אני מניח שזה לא התבקש
 30 כסעד בעתירה שלנו.

31
 32
 33 כבוד השופט יי עמית: נניח שמצב הקיים יש הרבה בעיות.

34
 35 עו"ד שוויקה: יש עניין ספציפי שזה נכון לגבי אזרחים, יש אחוז נמוך של אזרחים, אזרחים יכולים לקבל
 36 שירותי מרשם לא שירותי אשרות בכל לשכה בארץ, אם יש בעיה פרטית אז גברתי יכולה לדבר איתי, זה
 37 לא מתייחס לאחוז גדול של התושבים, הרוב המוחלט למעלה מ-90 אחוז הם תושבים ולא אזרחים, עניין

1 השני מה שקרה בירושלים היה עומס על הלשכה המרכזית הפתרון היה לשכות משנה בהר חומה, גילה
 2 יש איזשהו פיצוי שהוא מפחית עומס של באים ללשכה מסוימת שזה העמוס נכון שהוא לא נותן פיתרון
 3 למחר, אנו לא ממעיטים ובהחלט מבינים את המצוקה ואני חושב שיש שינוי ממה שהיה בעבר, עדיין זה
 4 שאנשים עומדים זמן רב אנו לא מקלים בזה ראש, התייחסנו לצלונים לאפשרות של הוספה וזה נועד
 5 לרווח את הכניסה, דברים שהם עניין בטחוני ניסינו לחשוב אם אתה מושך את זה חוצה, יש בעיה ידועה
 6 שבסך הכל העברת לנקודה נוספת הבידוק נעשה בתוך הלשכה ואז זה מן הסתם נועד ליצור לחץ,
 7 המגנומטר נמצאים גם בפנים, הצעה כמו שחברתי מציעה שנשלח לכל מיני לשכות, הסברתי מן הפאן
 8 למה זה לא עלה ואני מפנה לפסק הדין, לפאן האנושי המנהלי כיצד אנו מטפלים בזה זה עלה לסמנכ"ל
 9 היה באותו דיון שלשום בכנסת שסיכמה את הדיון שעלו אותם דברים בכתבי בית הדין לכן בשורה
 10 תחתונה אנו מציעים ואפשר לעדכן בעניין המגנומטר הלשכות משנה שזה עניין שדורש פעולה עם
 11 העירייה .

12
 13 כבוד השופט י" עמית : מה עם שעות הקבלה שם?

14
 15 עו"ד שויקה : פירטתי בהודעה, אני לא זוכר. סעיף 8, אני יודע שזה נשמע קצת אבל זה כרוך בהסכמי
 16 עבודה לא טריוויאלי גם להסכים ולהאריך, מקריא את שעות הפעילות. כמובן שבשעות שאין קבלת קהל
 17 יש קהל גם בשעות שהן לא קבלת קהל, בגלל שיש ריבוי דברים.

18
 19 כבוד השופט י" עמית : וודאי שיש המון עבודה, השאלה אם לא צריך לעבוד בשתי משמרות, אני יודע
 20 שהכל הסכמים.

21
 22 עו"ד שויקה : 08:00-17:00 זה לא שעות של משמרת אחת, זה קבלת קהל.

23
 24 כבוד השופט י" עמית : ללא ספק יש עבודה אחרי קבלת הקהל, מה לגבי הרעיון להפריד בין לשכת
 25 התעסוקה לבין לשכת האוכלוסין.

26
 27 עו"ד שויקה : גם לגבי זה התייחסנו, בגינוי אני לא חושב שזה יותר מהיר.

28
 29 כבוד השופט מ' מזוז : זה אותו דבר למצוא לשכה אחרת או למצוא לשכת משנה.

30
 31 עו"ד שויקה : זה פתרון הרבה יותר דרמטי.

32
 33 כבוד השופט י" עמית : האם אין אפשרות באותו בניין לפתוח פתח אחר עם כניסה אחרת?

34
 35 עו"ד שויקה : אם היו פותחים פתח אחר הייתי מנצל אותו, אם אפשרי גינוי לפתוח לא הייתי פותח דווקא
 36 לשכת תעסוקה.

כבוד השופט י' עמית : מה הפיצוי 25 אחוז?

עו"ד שויקה : המספרים מופיעים באופן מפורט.

כבוד השופט י' עמית : אולי אם הייתם מתייחסים לזה כעניין בטחוני הדחיפות היתה יותר גדולה, הזעם הכעס לאן זה מוביל את האנשים? הרי אנחנו עומדים בתור רבע שעה אנו משתגעים אז מה קורה לאנשים שעומדים שעות בחוץ, זה עושה טוב?

עו"ד שויקה : וודאי, שר הפנים חשב באופן דומה.

כבוד השופט י' עמית : מה הצעד האופרטיבי שאדוני מציע לנו, הצעד האופרטיבי הוא אנחנו נתחיל באיתור מבנה נוסף אלא מחפשים.

עו"ד שויקה : אנו בשלב מתקדם של ראיות, של לשכות משנה של שתי מקומות נוספים בעיר.

כבוד השופט י' עמית : עדיין לא אותר מקום כנראה. אז אני יודע שהם העלו את התקן מהעתירה הנוספת, יש את המילה להכפיל.

עו"ד שויקה : זה לא יעזור בעניין הכניסה.

כבוד השופט י' עמית : אולי זה יעזור במשמרת שנייה.

עו"ד שויקה : לטעמנו להכניס עוד תקנים ועוד זה, אני צריך לשחרר את כמות אנשים מהלשכה הזו.

כבוד השופט י' עמית : שאני רואה את שתי הקרוסלות האלה שהם דרך אגב לא קרוסלות בדחיפה אלא בשלב רחוק, אפשר לסגור אותם וכו'. המאבטח מסתכל ותוקע את הקרוסלה אם אדוני יסתכל בחלק גדול מהמבנים נניח שאנו משתמשים הקרוסלות הן ביציאה ולא בכניסה השאלה אם אי אפשר להיות יצירתיים בזה? ואם כבר קרוסלות אז למה 2, צריך יצירתיות גם בבינוי גם בהעסקת כוח אדם, גם בענייני בטחון כי נראה לי ששלושים ארבעים אחוז מהבעיות כאן הן בגלל שיקולי ביטחון, מאבטחים והתלעגות המאבטחים אולי צריך לרענן כמה דברים, את כל הלחץ מוציאים החוצה ואז מגיעים לגן עדן אבל אי אפשר את כל הגיהינום בחוץ. הלשכה לא ריקה מידי בהינתן מה שקורה בחוץ.

עו"ד שויקה : לא הייתי רוצה לטבוע את זה, לא הייתי רוצה שיתייחסו למי שנותן שירות בהיבטים כאלה.

כבוד השופט י' עמית : לא הייתי רוצה אבל צריכים להיות מודיעים שזעם וכעס הם לא דברים טובים.

1 כבוד השופט מ' מזוז : כמה זמן אתם חושבים שיהיה לכם דברים יותר קונקרטיים?

2
3 עו"ד שויקה : בסעיף 25 סעיפא כתבנו 35 חודשים.

4
5 עו"ד דכוור : אני רוצה להתייחס לדברים שעלו כאן, הפסק דין שהתייחס חברי, ההצעה שלנו לפתרון
6 ביניים אני רוצה לציין העתירה שלנו הוגשה בסעד הראשון לפתור את בעיית העומס, בעיה של הארכות
7 מעוד לסוגיה אנו חשבים שראוי לנכון שעד שיימצאו פתרונות לטווח הארוך שמי שרוצה להוציא תיעוד
8 ביומטרי או ת.ז. ילדים בני 16 שחייבים ת.ז., מי שת.ז. לא תקינה לא יכול להמתין עוד שלושה חודשים
9 ועוד שנה עד שיקבל תור או עד שיקבל את השירות בבניין החדש, הפסק דין שהתייחס חברי מתייחס
10 לאיחוד משפחות, אני מקבלת. אבל דברים אחרים חיוניים אפשר לקבל. היו עוד צדדים של אזרחים גם

11
12 כבוד השופט י' עמית : רק עכשיו בית המשפט דן בכך.

13
14 עו"ד דכוור : המצב שונה, המחדל הוא של הרשות שבמשך שנה לא מצא פתרון ולדעתי היה אפשר למצוא
15 פתרון, במשך שנה אנשים המתינו בסבלונות והייתה לי תקווה שיימצא פתרון ביניים ולא נמצא אז אנו
16 מבקשים להוציא צו על תנאי ולמצוא פתרונות יעילים לאנשים שמעוכבים מדי יום על ידי שוטרים
17 וחילים אנו בגרים בירושלים ולא בצפון, ת.ז. זה דבר בסיסי וגם תעודת מעבר. יש המון אנשים שרוצים
18 לדבר אני מבינה, אנשים עם מוגבלות שלא נותנים להם.

19
20 כבוד השופט י' עמית : אנו מבינים.

21
22 ניתנת החלטה.

23
24 כבוד השופט י' עמית : חשוב לנו להעביר את המסר, אנו רוצים לראות יצירתיות, את הצעדים
25 האופרטיביים ונבדוק את העניינים האלו.

26
27 עו"ד דכוור : מה יעשו אנשים שצריכים ת.ז. או תעודת מעבר.

28
29 כבוד השופט י' עמית : אנו לא דנים בזה, זה לא הסעד של העתירה לאחרונה ניתן פסק דין בעניין הזה,
30 בכל מקרה אתם מר שויקה, צריכים להיות מודעים שהנושא הזה עשוי להיפתח שוב.

31
32 עו"ד שויקה : אנו מודעים.

33
34 עוד דכוור : זה מה שאנו מבקשים אבל לא עוד חודשיים היום.

35
36 כבוד השופט מ' מזוז : הדברים נשמעו.